

Nieuwsbrief Programma Risicogerichtheid

In 2015 is de visie risicogerichtheid 'Samen zorgen voor echte coproductie' vastgesteld ([Visie Risicogerichtheid](#)) en sindsdien werken veiligheidsregio's aan de verdere doorontwikkeling van dit gedachtegoed. Van veiligheidsregio's vraagt het een veranderproces om deze (relatief) nieuwe manier van werken eigen te maken. Door de komst van de Omgevingswet is deze ontwikkeling zelfs noodzakelijk. Alleen zo kan een adequate invulling gegeven worden aan de advisering rond de inrichting van de fysieke leefomgeving. Om de veiligheidsregio's te ondersteunen bij het risicogerichte werken, is een landelijk programma ingericht waarin kennis en ervaring wordt gebundeld en gezamenlijk wordt gewerkt aan diverse ondersteunende producten op het vlak van de methodiek, informatievoorziening en over organisatieontwikkeling. Wil je meer weten over de achtergrond van het programma? Neem contact op met Renee Linck, contact@reneelinck.nl of klik hier [Programma Risicogerichtheid](#)

Dit is de eerste nieuwsbrief over ons programma. Wij willen jullie hiermee informeren over waar we momenteel mee bezig zijn. Door periodiek een nieuwsbrief te sturen hopen wij jullie mee te nemen in de komende ontwikkelingen en resultaten van het programma.

Programma Risicogerichtheid in het nieuws

In de zomer 2022 is Renee geïnterviewd over het programma en wat we ermee beogen. Lees hier het artikel uit *Brand en Brandweer* [Artikel Brand&Brandweer](#)

Congres groot succes!

Het programmateam heeft op 23 juni 2022 een landelijk congres georganiseerd waarbij alle ontwikkelingen rond risicogerichtheid op de agenda stonden. Aan de hand van een goed gevuld programma werden de 190 deelnemers vanuit alle 25 regio's in de Beekse Bergen verwelkomd en meegenomen in het Programma Risicogerichtheid.

Naast diverse sprekers vanuit onderzoek & wetenschap, zoals Lieuwe de Witte (lector brandpreventie NIPV) en Genserik Reniers (hoogleraar TU Delft), was er ruim aandacht voor ervaringen in de regio's.

Lieuwe de Witte, lector brandpreventie NIPV

Genserik Reniers, hoogleraar TU Delft

Marcel Appeldoorn, sectorhoofd Risico- en Crisisbeheersing van de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant, lichtte toe welke ontwikkelingen zij maken in de regio. De 'zes sporen van beïnvloeding' (zie onderstaande figuur) hebben inmiddels een plekje gekregen in de landelijke benadering.

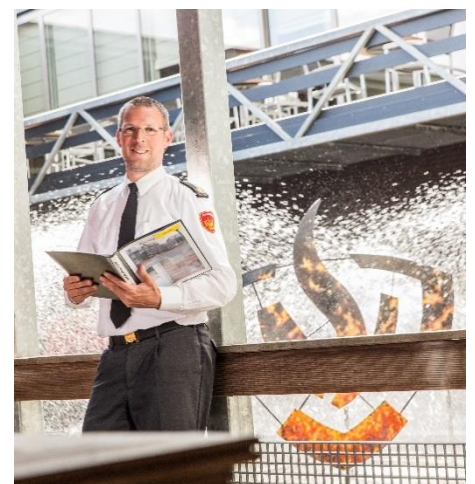
Methodiek 'Zes sporen van beïnvloeding', Veiligheidsregio Midden- en West Brabant.

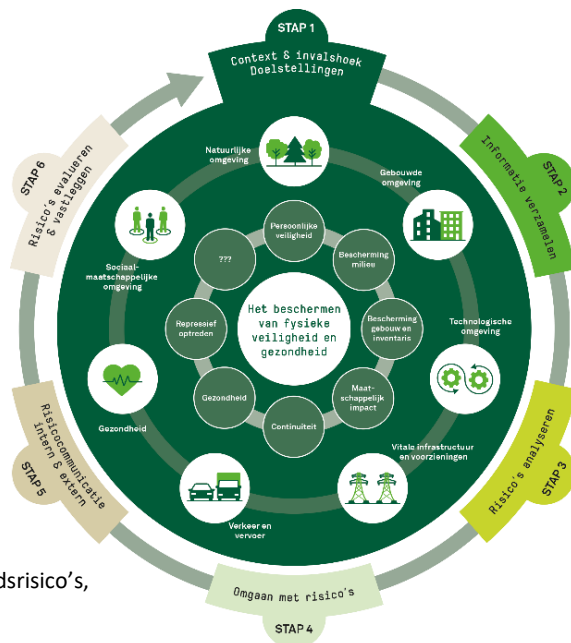
Uit de gespreksronde van het programmateam bleek dat regio's ook belemmeringen zien om zich deze manier van werken eigen te maken. Op het congres zijn deze belemmeringen nader toegelicht. Zo vraagt de veranderopgave incidentele capaciteit voor beleidsontwikkeling en ruimte om te leren en te experimenteren. Die capaciteit is er nu vaak niet of onvoldoende. Tegelijk bleek ook dat er volop kansen liggen op het gebied van de energietransitie om risicogericht te adviseren. Maar dan moet je wel de ruimte krijgen van gemeenten en partners, zo gaven de deelnemers aan. Daarover is het laatste woord nog niet gezegd, zo bleek.

Daarnaast waren er tijdens het congres veel netwerkmomenten en deelsessies waarin deelnemers in kleine groepen met elkaar in gesprek konden om van elkaar te leren en nieuwe relaties te leggen. Kortom, het was een hele mooie en nuttige dag, die als vliegwiel moet gaan dienen om het gedachtegoed en de ontwikkeling van risicogericht werken onder de aandacht te brengen bij de alle betrokkenen!

Update project UBV

Project Uniforme Benadering Veiligheidsrisico's ontwikkelt een uniforme benadering voor het risicogerichte werken, die adviseurs kunnen gebruiken bij hun advieswerk. De afgelopen periode is hard gewerkt aan een generieke methode voor risicogericht werken aan de hand van zes stappen (zie onderstaande plaat in concept). Deze stappen kunnen worden gebruikt voor het meedenken met beleid rond en de uitwerking van ruimtelijke en fysieke ontwikkelingen of advies aan gemeenten en initiatiefnemers, die hierin activiteiten ontplooiën. Deze benadering is bij diverse netwerken van Brandweer Nederland gepresenteerd en doorontwikkeld aan de hand van de feedback.

Uniforme Benadering Veiligheidsrisico's,
Programma Risicogerichtheid.

Ondertussen wordt er met vertegenwoordigers van die netwerken gewerkt aan vertaalslagen van de methode naar instrumenten voor de specifieke werkvelden. Risicogericht werken kent immers een andere dynamiek bij evenementen, dan bijvoorbeeld bij milieu. Bij het uitwerken van deze instrumenten wordt nadrukkelijk stilgestaan bij de vraag hoe we risicogericht willen werken in een ideale wereld en hoe je dit praktisch kunt toepassen in overlegvormen en adviestrajecten en -producten. Tot slot staan we stil bij de vraag hoe we een risicogericht advies beter laten landen bij degene die er ook daadwerkelijk iets mee kan en hoe we de benodigde ruimte hiervoor kunnen krijgen zonder daarmee tekort te doen aan de bekende rol in het VTH-proces. We streven ernaar om alle beschikbare informatie en instrumenten in december 2022 via een website beschikbaar te hebben voor het werkveld én hun gesprekspartners. Wil je meer weten? Neem contact op met Ivo Snijders, ivo.snijders@brandweermwb.nl

Organisatieontwikkeling complexe opgave

Het project CKI (Cultuur, Kennis en Innovatie) ondersteunt de regio's in de organisatieontwikkeling en biedt praktische handvatten voor het veranderproces in de organisatie. In de periode maart-mei 2022 is gesproken met alle 25 veiligheidsregio's over de wijze hoe zij omgaan met risicogericht werken. Met die verkenning zijn praktische voorbeelden opgehaald, die op korte termijn beschikbaar komen in een rapportage. Zo zetten veel regio's in op het ontwikkelen van competenties van medewerkers en werken leidinggevenden aan nieuwe afspraken met gemeenten inzake de advisering. Ook is naar voren gekomen dat de regio's nog tegen belemmeringen aanlopen in het veranderproces. Zo vraagt het risicogerichte advies ruimte om tot passende oplossingen te komen voor complexe veiligheidsvraagstukken. Dat vraagt capaciteit van de regio's, maar ook ruimte bij gemeenten om dit soort adviezen te kunnen/mogen geven. Sommige gemeentelijke afdelingen vergunningverlening vragen toch nog vaak om een regelgericht advies. Veel regio's richten zich daarom steeds vaker direct op de initiatiefnemer of eindgebruiker om juist daar mee te denken met ontwikkelingen. Juist in deze dialoog is veel winst te behalen, zo geven veel regio's aan.

Het team heeft ook onderzocht in hoeverre de bestaande opleidingen bij het NIPV voldoen aan de behoeften van veiligheidsregio's. Daaruit is een initiatief ontstaan om een "intervisie" in te richten voor de senior adviseur risicobeheersing. Doel is dat de deelnemers kennis en ervaringen kunnen uitwisselen rond het risicogerichte adviseren. Wil je meer weten over deze ontwikkelingen? Vraag het aan Linda van Beijeren, projectleider CKI, via linda.vanbeijeren@nipv.nl.

Nieuw project gestart!

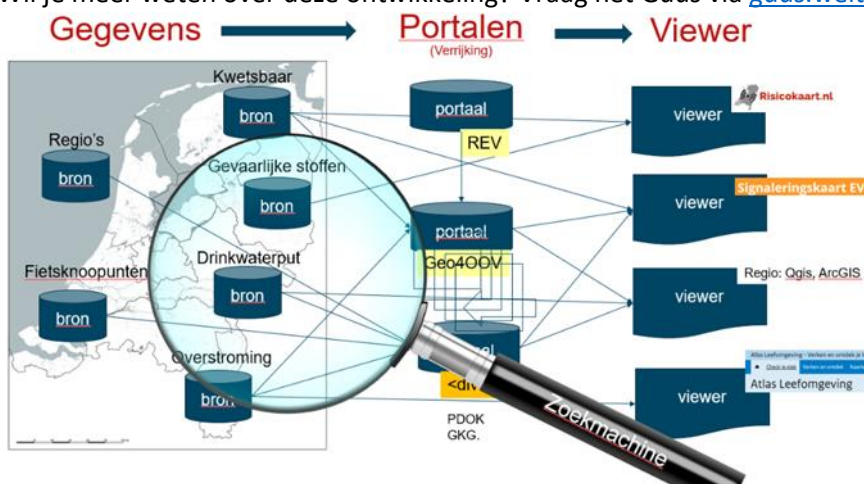
Het programma is recentelijk gestart met een project rond de doorontwikkeling van de methodiek voor het Regionaal Risicoprofiel (RRP). De huidige methodiek uit 2009 is verouderd en de regio's hebben behoefte aan een nieuwe methodiek, die beter aansluit bij de huidige ontwikkelingen rond risico-inventarisatie en beoordeling. Ook is de bedoeling dat de regionale profielen en de recentelijk gepubliceerde Rijksbrede Risicoanalyse (zie [Rijksbrede Risicoanalyse](#)) beter op elkaar gaan aansluiten. In de komende maanden zal de projectleider Femke van den Berg, een verkenning uitvoeren naar de behoeften en wensen van veiligheidsregio's met het RRP en zij zal met aanbevelingen komen voor aanpassing van de landelijke methodiek. Onderdeel van deze verkenning zijn groepsgesprekken met alle veiligheidsregio's en een dialoog met diverse stakeholders (waaronder ook enkele crisispacten en het Ministerie van J&V). Deze verkenning wordt uitgevoerd in nauwe afstemming met het netwerk RRP. Wil je meer weten? Neem contact op met Femke van den Berg, femke@bergopadvies.nl.

Behoeftte aan kennisdocumenten en data

Het project Data, Duiding en DSO (DDD) richt zich op de informatievoorziening. In de eerste fase van het project is een verkenning gedaan (workshops) naar de informatiebehoefte van specialisten risicobeheersing en de voorkeur voor de manier van beschikbaar stellen. Dit heeft inzicht gegeven in vragen als "welke gegevens zijn nodig?", "waar worden deze nu opgehaald?", "in welke vorm en met welke applicaties kunnen deze het best beschikbaar worden gesteld". Daaruit bleek dat er reeds veel informatie beschikbaar is, maar dat deze vooral gemakkelijker moeten kunnen worden ontsloten. Het landelijke organiseren van dataontsluiting heeft de voorkeur omdat veel gegevens pas waarde hebben wanneer deze in grotere omvang beschikbaar zijn. Om iets te kunnen zeggen over het aantal branden rond een bepaald object, is het aantal per regio gewoonweg te weinig. Ook bleek dat reeds bestaande tools en lopende ontwikkelingen de voorkeur hebben, boven het bouwen van iets nieuws om deze data te ontsluiten. Denk daarbij aan NIPV/Kennisplein, KCR2, Geo4OOV en regionale ontwikkelingen. Bovendien bleek dat mensen niet alleen een digitaal platform wensen, maar vooral ook een fysieke helpdesk daarachter, waar vragen gesteld kunnen worden. Een en ander wordt nu meegenomen in het vervolg. Daarnaast is door studenten van de Hogeschool Saxion een model opgesteld wat kan ondersteunen bij het bepalen van kwaliteit van data. In de tweede fase van dit project, die loopt tot eind 2022, worden de resultaten verder uitgewerkt tot een 'houtschoolschets' voor een zoekmachine waarmee eenvoudig in het oerwoud van beschikbare bronnen de juiste gegevens en documenten voor risicogericht werken gevonden kunnen worden. Een zoekmachine kan in 2023 worden gerealiseerd.

Wil je meer weten over deze ontwikkeling? Vraag het Guus via guus.welter@nipv.nl.

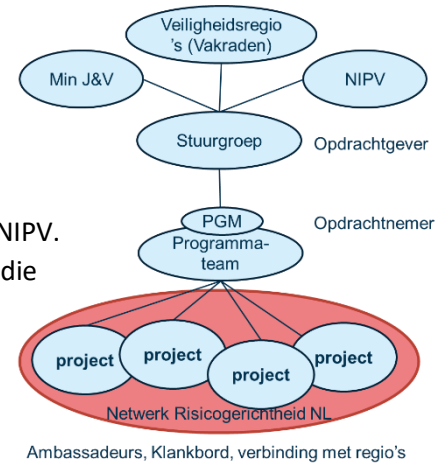

Inrichting Programma

Het programma wordt uitgevoerd in opdracht van de Vakraad Brandveiligheid en de Vakraad Risico- en Crisisbeheersing. Portefeuillehouders uit deze vakraden zijn lid van de stuurgroep voor dit programma, bestaande uit een vertegenwoordiging van het Ministerie van J&V, de betrokken Vakraden (Vakraad Risico- en Crisisbeheersing en Vakraad Brandveiligheid) en het kennisinstituut NIPV.

Op die wijze worden de verbindingen tussen de regio's onderling en die met het Rijk verder versterkt. Het programmteam bestaat uit de programmamanager, Renee Linck en vier projectleiders; Ivo Snijders (Veiligheidsregio Midden-en West-Brabant), Linda van Beijeren (NIPV), Femke van den Berg (NIPV) en Guus Welter (NIPV). In de projectteams zijn diverse regio's vertegenwoordigd.

Daarnaast is er een klankbordgroep waarin diverse experts en 'ervaringsdeskundigen' vanuit de regio's meedenken met het programma. Vanuit deze klankbordgroep kan de verbreding van het gedachtegoed rond risicogericht werken verder vorm en inhoud krijgen. Is er vanuit jullie regio nog niemand lid van deze klankbordgroep? Neem dan contact met ons op.

Nieuws uit de regio's

Risicogericht werken wordt zichtbaar in diverse facetten van ons werk, zo ook in de advisering rondom het bouwen. Daarin verandert de rol van de brandweer van alleen toetsen op regels, naar steeds meer risicogericht meedenken met de initiatiefnemer vanuit het voorkomen, beperken en bestrijden van brand. Sterker nog de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) gaat uit van private kwaliteitsborgers, die de technische bouwplantoets en het toezichthouden tijdens het bouwproces gaan uitvoeren. Voornamelijk zal dit alleen voor gebouwen in gevolgklasse 1 worden geïntroduceerd, maar wanneer deze afspraken op termijn ook gaan gelden voor gevolgklasse 2 en 3 heeft dit behoorlijke implicaties voor de samenwerking tussen gemeenten, brandweer en de private kwaliteitsborgers. Om dat duidelijk te maken en om daarin te ondersteunen heeft de Veiligheidsregio Haaglanden een handleiding opgesteld, die regio's bij proeftuinen kunnen gebruiken als basis voor het maken van samenwerkingsafspraken met gemeenten. Hierin wordt de meerwaarde en rol van de brandweer benoemd en wordt een duidelijk proces beschreven rondom het bouwtraject. We wilden jullie de handleiding toesturen en voegen deze daarom bij deze nieuwsbrief. Onderstaande figuur uit deze handleiding laat mooi zien dat risicogericht werken bij brandveiligheid vooral gaat om het voorkomen, beperken en bestrijden van brand.

Figuur uit handleiding 'Werkwijze voor proefprojecten in de gevolgklassen 2 en 3 van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen' – Brandweer Haaglanden.

Reacties en/of meedenken met ons volgende congres?

Het programmateam is voornemens in 2023 een tweede congres te organiseren, waarbij (nog) meer de samenwerking wordt gezocht met gemeenten en anders adviespartners, zoals de Omgevingsdiensten. Voor dit congres kunnen dan ook AOV-ers, hoofden VTH en Ruimte en beleidsmakers en adviseurs van Omgevingsdiensten worden uitgenodigd. Idee is dat het gedachtegoed breder uitgedragen kan worden om zo meer ruimte te maken voor risicogericht werken. Heb je goede voorbeelden uit jouw regio, ken je een leuke spreker of heb je andere ideeën voor het congres? Laat het ons dan weten via contact@reneelinck.nl.

Neem gerust contact met ons op!

We bieden met deze periodieke nieuwsbrief graag ruimte aan de regio's om ook hún ervaringen breder te delen. Wil je daarvoor iets over risicogericht werken in jullie regio meegeven? Neem dan contact op met Renee (contact@reneelinck.nl).

=====